

[Startside](#) > ... > [Familierechtige Forhold Og Arv](#) > [Skilsmisse Og Separation](#) > Italy

Skilsmisse og separation

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Betingelserne for at opnå skilsmisse er fastsat i lovgivningen (se afsnit 2). Domstolene skal kontrollere, at kravene til meddelelse af bevilling til skilsmisse er opfyldt.

Denne kontrol skal også foretages, selv om parterne har indgivet en fælles skilsmissebegæring. Ægtefællernes enighed er ikke i sig selv en skilsmissegrund, og derfor er der faktisk ikke noget i Italien, der hedder en skilsmisse efter gensidig aftale. Retten skal til enhver tid fastslå de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for begæringen, inden den bevilger skilsmisse.

Hvis ægteskabet blev indgået efter reglerne i civillovbogen, opløses ægteskabet (scioglimento del matrimonio) ved bevillingen af skilsmisse, og hvis parterne blev kirkeligt viet, og ægteskabet er behørigt indført i civilregistret (i registri di stato civile), ophører ægteskabets civilretlige virkninger ved bevillingen af skilsmisse. Den offentlige anklager skal indtræde i sagen.

Kilder: Lov nr. 898 af 1. december 1970, ændret ved lov nr. 436 af 1. august 1978, ved lov nr. 74 af 6. marts 1987 og ved lov nr. 55 af 6. maj 2015.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

En skilsmissebegæring kan indgives af en af ægtefællerne med følgende begrundelse:

1) Hvis den anden ægtefælle, efter vielsen har fundet sted, modtager en endelig dom for at have begået en særlig alvorlig forbrydelse, uanset om den er begået før eller efter vielsen, nemlig:

- hvis denne ægtefælle idømmes livsvarigt fængsel eller en fængselsstraf på over 15 år, som kan være summen af en række domme, for forsætlige lovovertrædelser med undtagelse af politiske lovovertrædelser eller overtrædelser, der er begået "af særlige moralske og sociale årsager" (motivi di particolare valore morale e sociale),

- hvis denne ægtefælle idømmes en frihedsstraf for incest (straffelovens artikel 564) eller sædelighedsforbrydelser i henhold til artikel 609a (seksuelt misbrug), 609c, 609d eller 609g (der blev tilføjet ved lov nr. 66 af 15. februar 1996),

- hvis denne ægtefælle idømmes en frihedsstraf for drab på en søn eller datter eller for drabsforsøg på ægtefælle eller på en søn eller datter,

- hvis denne ægtefælle idømmes en frihedsstraf efter at være blevet erklæret skyldig i to eller flere tilfælde af alvorlig legemsbeskadigelse, unladelse af at opfylde forpligtelse til familieunderhold, mishandling i familien eller af mindreårige eller utilbørlig påvirkning af personer, der ikke har deres forstands fulde brug, på bekostning af ægtefælle og børn, undtagen hvis ansøgeren om skilsmisse ligeledes er blevet dømt for meddelagtighed i forbrydelsen, eller hvis parret har genoptaget samlivet,

2) i tilfælde, hvor:

- den anden ægtefælle er blevet frifundet i de i punkt 1b) og c) nævnte sager om incest eller seksuelt misbrug, såfremt retten finder, at sagsøgte er uegnet til at fortsætte eller vende tilbage til familielivet,
- parret har været separeret – enten ved gensidig overenskomst eller på begæring af en af parterne – i en uafbrudt periode på
 1. mindst 12 måneder, siden parret mødte for retten i separationsagen
 2. seks måneder i tilfælde af separation efter fælles overenskomst, herunder når der er opnået gensidig enighed om en omstridt dom
 3. eller seks måneder efter den dato, der er fastsat i separationsaftalen, som er indgået efter forhandlinger med deltagelse af en advokat, eller fra datoen for det dokument, hvori separationsaftalen indgået for civilstandsmyndigheden er fastsat.
- straffesager vedrørende en af de lovovertrædelser, der fremgår af punkt 1b) og c), blev ophævet, fordi lovovertrædelser blev forældet, men hvor skilsmisseretten finder, at overtrædelserne i sig selv ville have medført strafansvar,
- straffesagen vedrørende anklagen om incest blev afsluttet med en konklusion om, at der ikke forelå strafansvar, da handlingen ikke resulterede i "en offentlig skandale",
- den anden ægtefælle, såfremt denne er udenlandsk statsborger, har fået ophævet ægteskabet ved dom eller fået opløst ægteskabet i udlandet eller har indgået nyt ægteskab i udlandet,
- ægteskabet ikke er fuldbyrdet
- en af ægtefællerne officielt har skiftet køn: I så fald kan skilsmissebegæringen indgives af enten den person, der har skiftet køn, eller af den anden ægtefælle.

Ud over de "strafferetlige" scenarier (der i tillæg til domme for alvorlige lovovertrædelser også omfatter sager, hvor personen frifindes på grund af begrænset ansvar, sager, som er forældede, og sager om incest, hvor det objektive krav om strafansvar ikke foreligger), omfatter de mulige skilsmissegrunde kort sagt: separation, omstødelse eller opløsning af ægteskabet eller den anden ægtefælles nye ægteskab i udlandet, ikkefuldbyrdet ægteskab, kønsskifte.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

En skilsmissebevilling indebærer følgende:

For det første opløses ægteskabet: Begge parter får igen status som ugift og kan om ønsket gifte sig igen.

Kvinden mister sin mands efternavn, hvis hun har føjet det til sit eget, men retten kan imidlertid på anmodning give kvinden tilladelse til at bevare sin mands efternavn i tillæg til sit eget, hvis det godtgøres, at dette af vægtige grunde er i hendes eller børnenes interesse.

Skilsmisse medfører ikke en ophævelse af slægtsskabsforholdet og indebærer navnlig, at der fortsat ikke må indgås ægteskab mellem personer, der står i slægtskab til hinanden i lige linje (civillovbogens artikel 87, stk. 4).

Udenlandske ægtefæller mister ikke det statsborgerskab, som de opnåede ved ægteskabets indgåelse.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

En skilsmisse indebærer opløsning af det lovbestemte fælleseje (comunione legale, der omfatter alle anskaffelser, som ægtefællerne har foretaget i fællesskab eller hver for sig, med undtagelse af de personlige genstande, der er anført i civillovbogens artikel 179) og af eventuelle kapitalfonde med midler, der er lagt til side til dækning af familiens behov (fondo patrimoniale). En sådan fond videreføres imidlertid, indtil eventuelle børn når myndighedsalderen. Skilsmisse har ingen virkninger for formuefællesskab, der er reguleret i andre ordninger

(comunione ordinaria, f.eks. genstande, der blev anskaffet pro rata inden ægteskabets indgåelse eller under ægteskabet, hvis det på tidspunktet for ægteskabets indgåelse blev bestemt, at ægtefællernes ejendom skulle anses som særeje (separazione dei beni)), og en eventuel form for fælleseje i denne henseende kan opløses på begæring af en af ægtefællerne.

En forælder med et hjemmeboende mindreårigt barn kan tildeles retten til fortsat at bo i det forhenværende ægtepars hidtidige bolig, hvis det af hensyn til barnets tarv er formålstjenligt at blive boende i denne bolig.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Retten, der bevilger skilsmisse, træffer afgørelse om, at forældrene har fælles forældremyndighed over mindreårige børn, og kun i ekstraordinære tilfælde får kun en af forældrene den fulde forældremyndighed. Retten træffer ligeledes afgørelse om samværsreglerne i forbindelse med det mindreårige barns samvær med den forælder, som barnet ikke bor sammen med. Den fastsætter reglerne for forvaltningen af barnets formue og fastsætter det månedlige børnebidrag, som skal betales til den forælder, der bor sammen med barnet.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Ved bevillingen af skilsmisse fastsætter retten på begæring af en af parterne en fast betaling af underholdsbidrag til den af parterne, som er uformuende, eller som af objektive årsager ikke kan tilvejebringe tilstrækkelige midler. Underholdspligten ophører, hvis modtageren gifter sig igen. Hvis begge parter er enige herom, kan bidraget ligeledes erlægges i form af et engangsbetøb ved overdragelse af ejendomsretten til en ejendom til den begunstigede ægtefælle. (Læs mere under [Underholdspligt - Italien](#)).

En ægtefælle, der undlader at opfylde sin underholdspligt i forbindelse med separation eller efter en skilsmisse, overtræder lovens bestemmelse om forsørgelsespligt over for ægtefælle og børn (straffelovens artikel 570).

Der er andre retsvirkninger. En ægtefælle, som er skilt, men som ikke har giftet sig igen, og som er berettiget til underholdsbidrag, er ligeledes berettiget til en andel af en eventuel fratrædelsesgodtgørelse, der måtte blive udbetalt til den anden ægtefælle. I tilfælde af en tidligere ægtefælles død er den overlevende ægtefælle berettiget til at oppebære en eventuel efterladtepension eller til at dele en sådan pension med en eventuel efterfølgende overlevende ægtefælle og modtage et beløb fra den afdødes bo, hvis vedkommende befinder sig i en økonomisk vanskelig situation. Ifølge lovgivningen har en ægtefælle, som er berettiget til underholdsbidrag, ligeledes tilladelse til at stifte en panteret i eller indgive begæring om beslaglæggelse af aktiver, der tilhører den ægtefælle, der har underholdspligt.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Separation betyder, at ægtefællernes samlivspligt ifølge loven er ophørt. En faktisk adskillelse alene har ingen virkninger (undtagen i situationer, der opstod før ikrafttrædelsen af reformlov nr. 151 af 22. maj 1975).

Separation ophæver ikke det ægteskabelige forhold, men svækker det.

Separation kan bevilges af retten eller være i overensstemmelse med fælles aftale.

Kilder: De materielle bestemmelser er indeholdt i civillovbogens artikel 150 ff. og i arvesager i civillovbogens artikel 548 og 585).

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Separation, dvs. rettens bevilling til separation, forudsætter, at retten finder, at ægtefællerne ikke længere er i stand til at leve sammen.

Hvis denne betingelse er opfyldt, meddeler retten en separationsbevilling på begæring af en af de to ægtefæller, også selv om dette måtte være i strid med den anden ægtefælles ønske.

I ekstraordinære tilfælde kan retten ligeledes pålægge en af ægtefællerne ansvaret for separationen. Dette har konsekvenser for tildelingen af underholdsbidrag i separationsperioden og efter skilsmissen samt med hensyn til den pågældendes arveretlige stilling. Den offentlige anklager skal indtræde i sagen.

Separation efter fælles overenskomst bygger på en aftale mellem ægtefællerne, men er betinget af rettens godkendelse, idet retten er ansvarlig for at sikre, at aftaler indgået mellem ægtefællerne er i overensstemmelse med familiens overordnede interesser. Hvis en aftale om forældremyndighed og børnebidrag ikke er i overensstemmelse med barnets tarv, indkalder retten parterne til endnu et møde og pålægger dem at foretage de nødvendige ændringer. Hvis parterne ikke gør det, som er blevet dem pålagt, kan retten afvise separationsbegæringen.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Personlige forhold: Separation (efter rettens bevilling eller efter fælles overenskomst) medfører en ophævelse af kravet om enhver form for samlivsrelateret bistand. Separation medfører ligeledes en ophævelse af faderskabsformodningen. Hustruen mister ikke ægtemandens efternavn, hvis hun har føjet det til sit eget, men retten kan på ægtemandens begæring nedlægge forbud mod, at hustruen anvender ægtefællens efternavn, hvis hustruens anvendelse heraf kan skade ham alvorligt. På samme måde kan retten tillade hustruen at undlade at anvende ægtemandens efternavn, hvis anvendelsen heraf kan være til skade for hende.

Formuefællesskab: Det fælles bo opløses i forbindelse med en erklæring om en af ægtefællernes fravær eller formodede død, ophævelse, opløsning eller ophør af de civilretlige virkninger af ægteskabet, separationen, den retslige separation af aktiver, den i fællesskab aftalte ændring i formueforholdet mellem ægtefællerne, eller hvis en af ægtefællerne erklæres konkurs.

I tilfælde af separation opløses den ejendom, som ægtefællerne ejer i fællesskab, når retten giver ægtefællerne tilladelse til at bo hver for sig, eller fra den dato, hvor protokollatet over den separationsaftale, ægtefællerne har indgået, underskrives for den siddende dommer, forudsat at det godkendes. Kendelsen om, at ægtefællerne har tilladelse til at bo hver for sig, sendes til civilstandsmyndigheden, således at opløsningen af det fælles bo kan registreres.

Forældreansvar: Retten, der bevilger separation, træffer afgørelse om forældremyndigheden over eventuelle mindreårige børn og fastsætter størrelsen af det børnebidrag, der skal betales af den forælder, som ikke bor sammen med børnene, eller, i det ekstraordinære tilfælde af fuld forældremyndighed, af den forælder, der ikke har forældremyndighed. I forbindelse med tildelingen af retten til at bo i familiens hidtidige bolig har den forælder, som det mindreårige barn bor hos, første ret (læs mere under "[Forældremyndighed](#)").

Tildeling af underholdsbidrag: Hvis der indgives begæring herom, tildeler retten den ægtefælle, som ikke er ansvarlig for separationen, ret til underholdsbidrag fra den anden ægtefælle, hvis førstnævnte ægtefælle er uformuende. En uformuende ægtefælle er alligevel berettiget til underholdsbidrag, dvs. et fast beløb til livets opretholdelse, selv om han eller hun er ansvarlig for separationen (læs mere under "[Underholdspligt - Italien](#)").

En automatisk regulering af underholdsbidraget for inflation er udtrykkelig fastsat for ægtefæller i forbindelse med skilsmisse, og denne bestemmelse er ifølge retspraksis udvidet til at omfatte ægtefæller i forbindelse med separation.

De foranstaltninger, der er fastsat i kendelsen om forældremyndighed og beregning af børnebidrag og underholdsbidrag, kan efterfølgende ændres. Forsømmelse af betaling af børnebidrag og underholdsbidrag udgør en lovovertrædelse i henhold til straffelovens artikel 570.

Separation med og uden ansvar: Separerede ægtefæller, der ikke holdes ansvarlige for separationen, opretholder den samme arveretlige stilling som ægtefæller, der ikke er separerede.

Ægtefæller, der holdes ansvarlige for en separation, er alene berettiget til underholdsbidrag fra den afdødes bo, og kun hvis ægtefællerne på tidspunktet for arvesagen var berettigede til underholdsbidrag fra den afdøde ægtefælle (civillovbogens artikel 548 og 585).

Andre retsvirkninger: I tilfælde af manglende opfyldelse af underholdspligten berettiger separationsbevillingen til stiftelse af en panteret, og på den begunstigede persons begæring kan retten træffe afgørelse om beslaglæggelse af aktiver, der tilhører den bidragspligtige ægtefælle, eller afsige en kendelse om løntilbageholdelse.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

I henhold til artikel 117 ff. i civillovbogen kan et ægteskab omstødes i en række vidt forskellige tilfælde. Der tages oftest udgangspunkt i spørgsmålet om ugyldighed, hvor man ser på ugyldighedsgrundene og den gældende lovgivning i hver enkelt sag.

Et ægteskab er ugyldigt, hvis ugyldigheden er baseret på en af de i loven fastsatte mangler, men denne mangel skal påberåbes ved at anlægge en sag ved retten.

En sag om omstødelse af et ægteskab meddeles ikke arvingerne, medmindre der allerede afventes en dom. Den offentlige anklager skal indtræde i sagen.

Kilder: De materielle bestemmelser er indeholdt i civillovbogens artikel 117-129a.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab kan være ugyldigt af en af de nedenstående grunde (civillovbogens artikel 117 ff.):

1. Den ene af ægtefællerne er gift i forvejen; ugyldigheden er absolut og forældes ikke. En begæring kan indgives af ægtefællerne, en slægtning i ret opstigende linje, anklagemyndigheden eller enhver med en legitim interesse.
2. Impedimentum criminis: Denne grund foreligger, hvis ægteskabet indgås af to personer, hvoraf den ene er blevet dømt for drab eller drabsforsøg på den andens ægtefælle. Ugyldigheden er absolut og uigenkaldelig og kan gøres gældende af ægtefællerne, anklagemyndigheden og enhver med en legitim interesse.
3. Forbud mod indgåelse af ægteskab på grund af mentalt handicap hos en af ægtefællerne: Afgørelsen, hvori det fastslås, at der foreligger et sådant handicap, kan ligeledes meddeles efter ægteskabets indgåelse, hvis det kan påvises, at det mentale handicap eksisterede ved ægteskabets indgåelse. Ægteskabet kan anfægtes af en værge, anklagemyndigheden eller enhver med en legitim interesse.
4. Den ene af ægtefællerne havde manglende handleevne (incapacità naturale): Ægteskabet kan anfægtes af den ægtefælle, der, selv om vedkommende ikke er umyndiggjort, beviser, at vedkommende indgik ægteskabet uden den fornødne handleevne. Der kan ikke indgives begæring, hvis parret har levet sammen i mere end et år, efter ansøgeren har genvundet sine sansers fulde brug.
5. En af ægtefællerne var mindreårig: Begæring kan indgives af enten ægtefællerne, anklagemyndigheden eller af forældrene. Den mindreåriges ret til at indgive en begæring bortfalder et år efter, at vedkommende er blevet myndig.
6. Der var slægtskab, svogerskab, adoptions- eller paternitetsforhold: Denne ugyldighedsgrund kan gøres gældende af ægtefællerne, anklagemyndigheden eller af enhver med en legitim interesse, medmindre der er gået et år eller mere efter ægteskabets indgåelse, eller det drejer sig om en sag, hvor det på trods af tilknytningen ville have været muligt at opnå tilladelse.
7. Vold, frygt og fejl (samtykke, der fremtvinges med vold eller er forårsaget af særlig stor frygt som følge af årsager, der ikke knytter sig til ægtefællerne, fejl med hensyn til personens identitet eller væsentlige fejl i den anden ægtefælles personlige egenskaber, jf. artikel 122 i den civile lovbog). Begæring kan indgives af den ægtefælle, hvis samtykke er opnået på grund af et af de ovennævnte forhold, medmindre ægtefællerne har levet sammen i et år efter, at truslen om vold eller årsagen til frygten er ophørt, eller efter fejlen blev opdaget.
8. Proforma: Ægteskabet kan anfægtes af ægtefællerne, hvis de har aftalt at indgå ægteskab uden at opfylde de forpligtelser eller udøve de rettigheder, som følger deraf. Begæringen om omstødelse skal indgives senest et år efter ægteskabets indgåelse, og der kan ikke indgives begæring, hvis ægtefællerne har levet sammen som mand og kone efter ægteskabets indgåelse, uanset om det kun har været i en kort periode.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Hvis ægtefællerne handlede i god tro (dvs. de ikke havde kendskab til hindringen ved ægteskabets indgåelse), betragtes ægteskabets som gyldigt, indtil det omstødes, og omstødelsen træder først i kraft på det tidspunkt, hvor afgørelsen herom træffes (princippet om "putativt ægteskab" (matrimonio putativo)). Et ægteskab, der erklæres ugyldigt har retsvirkninger som et gyldigt ægteskab med hensyn til eventuelle børn, selv om begge ægtefæller handlede i ond tro.

Retten kan ligeledes pålægge en af forældrene at betale regelmæssige bidrag i højst tre år til den anden ægtefælle, hvis den anden ægtefælle ikke selv har tilstrækkelige midler og ikke har giftet sig igen.

Hvis en af ægtefællerne handlede i god tro, får ægteskabet retsvirkninger til fordel for denne ægtefælle og eventuelle børn. Den ægtefælle, der handlede i ond tro, pålægges at betale en passende erstatning svarende til tre års underhold samt yderligere underholdsbidrag, hvis der ikke findes andre personer med underholdspligt.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Ved lovdekret nr. 132 af 12. september 2014, som blev ophøjet til lov nr. 162 af 10. november 2014, indførte den italienske regering to nye alternative procedurer, som ikke involverer domstolene:

1. Parterne kan med bistand fra advokater udarbejde en *forhandlingsaftale* (efter bemyndigelse eller "nulla osta" fra anklagemyndigheden) og dermed have mulighed for at finde en mindelig løsning på deres tvist uden for retten. Denne mulighed er tilgængelig for ægtefæller, der ønsker at nå frem til en mindelig separation, at indstille de civile retlige virkninger af deres ægteskab eller opløse det eller ændre betingelserne for deres separation eller skilsmisse, selv om de har børn, der endnu ikke er myndige, eller som er myndige, men som har et alvorligt handicap, eller som ikke er økonomisk uafhængige. Ved at benytte denne metode kan et par forhindre, at der indledes en retssag (artikel 2 og 6).
2. Hvis de ikke har børn, der endnu ikke er myndige, eller er myndige, men som har et alvorligt handicap eller ikke er økonomisk uafhængige, har ægtefæller for nylig fået mulighed for at indgå en aftale ved en civilstandsmyndighed, der bekræfter deres separation eller opløsningen eller ophøret af de civile retlige virkninger af deres ægteskab, eller ændringen af betingelserne for deres separation eller skilsmisse (artikel 12).

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Hele området blev reformeret ved artikel 3, stk. 33, i lovdekret nr. 149 af 10. oktober 2022, hvorved der i den civile retsplejelov blev indsat et afsnit IVa (regler om procedurer vedrørende personer, mindreårige og familieret).

Som følge af disse ændringer blev der indført et nyt afsnit II i kapitel III i den civile lovbog, som vedrører separation, opløsning, ophør af ægteskabets civile retlige virkninger, opløsning af registreret partnerskab og afgang om udøvelse af forældreansvar samt ændringer i betingelserne herfor.

I henhold til artikel 473a, stk. 1, i den civile retsplejelov skal anmodningen, medmindre andet er fastsat ved lov, indgives til retten for personer, mindreårige og familier, der består af et dommerkollegium. Behandling og bevisoptagelse kan dog uddelegeres til et af kollegiets medlemmer. Den stedligt kompetente ret er retten på det sted, hvor det mindreårige barn har sit sædvanlige opholdssted, hvis der under sagen skal træffes foranstaltninger over for en mindreårig. I alle andre tilfælde finder de generelle regler om stedlig kompetence anvendelse, og kriteriet er derfor sagsøgtets bopæl (artikel 473a, stk. 11, i den civile retsplejelov). Hvis sagsøgte ikke kan findes eller bor i udlandet, er det retten på sagsøgerens bopælssted eller, hvis sagsøgeren har bopæl i udlandet, enhver domstol i republikken, der er kompetent.

Anmodningen fremsættes i form af en begæring, der skal indeholde:

1. angivelse af den ret, som anmodningen indgives til
2. fornavn, efternavn, fødested og fødselsdato, nationalitet, bopæl eller opholdssted og skatteregistreringsnummer for sagsøger og sagsøgte samt for begge parter børn, hvis de er mindreårige, økonomisk afhængige voksne eller alvorligt handicappede, og for andre personer, som anmodningerne eller retssagen vedrører
3. den befuldmægtigede repræsentants fornavn, efternavn og skatteregistreringsnummer samt angivelse af fuldmagten
4. fastlæggelse af genstanden for anmodningen
5. en klar og kortfattet fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, som anmodningen støttes på, samt påstandene
6. specifik angivelse af de bevismidler, som sagsøgeren agter at basere sig på, og de dokumenter, han/hun vedlægger sagsakterne.

Det skal også fremgå af begæringen, om der findes andre sager, der helt eller delvis vedrører de samme eller beslægtede krav. Den ledsages af en kopi af de foranstaltninger, herunder foreløbige forholdsregler, der allerede måtte være blevet truffet i forbindelse med sagen.

For så vidt angår de dokumenter, der skal fremlægges, skal sagsøgtes begæring og svar altid være ledsaget af de dokumenter, der er omhandlet i artikel 473a, stk. 12, tredje afsnit, og navnlig:

1. selvangivelser for de seneste tre år,
2. dokumenter, der beviser ejendomsretten til tinglige rettigheder i forbindelse med registreret fast ejendom og løsøre samt aktier,
3. kontoudtog for de seneste tre år.

I overensstemmelse med den nye ordlyd i artikel 473a, stk. 49, i den civile retsplejelov kan parterne i de indledende processkrifter i separationssagen også indgive en begæring om opløsning eller ophævelse af de civilretlige virkninger af ægteskabet samt dermed forbundne krav. Sådanne begæringer tages i betragtning efter udløbet af den ved lov fastsatte frist, og efter at afgørelsen om separation er blevet endelig.

Begæringen indgives til den kompetente ret sammen med de deri anførte dokumenter.

Senest tre dage efter indgivelsen af begæringen udpeger retsformanden den referent, som han/hun kan uddelegere sagen til, og fastsætter retsmødet for parternes første fremmøde, idet fristen for sagsøgtes fremmøde, som skal finde sted mindst 30 dage før retsmødet, fastsættes. Retsformanden udpeger en ad hoc-værge, når sagsøgte har en psykisk lidelse eller er umyndig.

Der kan højst gå 90 dage mellem begæringens indgivelse og retsmødet.

Artikel 473a, stk. 51, regulerer proceduren efter parternes fælles begæring.

En fælles begæring vedrørende de sager, der er omhandlet i artikel 473a, stk. 47, fremsættes i form af en begæring ved retten på det sted, hvor en af parterne har bopæl. Begæringen skal ligeledes være underskrevet af parterne og skal også indeholde oplysninger om de seneste tre års indtægter og formue og om de gebyrer, der pålægges parterne, samt om betingelserne vedrørende efterkommere og økonomiske forbindelser. I begæringen kan parterne også helt eller delvis regulere deres formueforhold. Hvis de ønsker at gøre brug af muligheden for at erstatte retsmødet med indlevering af skriftlige notater, skal anmodningen herom anføres i begæringen med angivelse af, at de ikke agter at indgå i en forsoningsprocedure, og ved at indgive de i artikel 473a, stk. 13, tredje afsnit, omhandlede dokumenter. Efter sagens indlevering fastsætter retsformanden det retsmøde, hvor parterne skal give møde for retten, og beslutter, at sagsakterne fremsendes til anklagemyndigheden, som afgiver udtalelse senest tre dage før retsmødet. Under retsmødet videresender retten sagen til afgørelse efter at have hørt parterne og fastslået deres vilje til ikke at indgå i en forsoningsprocedure. Retten kan til hver en tid anmode om de nødvendige præciseringer og opfordre parterne til at indgive de dokumenter, der er omhandlet i artikel 473a, stk. 12, tredje afsnit. Kollegiet træffer afgørelse om godkendelse eller registrering af de aftaler, der er indgået mellem parterne. Hvis aftalerne strider mod børnenes interesser, indkalder kollegiet parterne og underretter dem om de ændringer, der skal vedtages. I tilfælde af en u hensigtsmæssig løsning afviser kollegiet anmodningen i sin nuværende form. I tilfælde af en fælles begæring om ændring af betingelserne for udøvelse af forældreansvaret over for børn og om de økonomiske bidrag til børnene eller parterne udpeger retsformanden referenten, som efter udtalelse fra anklagemyndigheden

aflægger rapport til undersøgelseskammeret. Retten pålægger parterne at give personligt fremmøde, når de i fællesskab anmoder herom, eller når der er behov for afklaring af de foreslåede nye betingelser.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Det er muligt at få retshjælp (*patrocinio a spese dello Stato*) og dermed juridisk bistand uden at skulle afholde advokatsalærer og de øvrige sagsomkostninger. Det er ligeledes muligt for udenlandske statsborgere, der opholder sig lovligt i Italien, at få retshjælp. Betingelserne for retshjælp er fastsat i lov nr. 217 af 30. juli 1990 og i faktabladet om retshjælp. Ansøgninger om retshjælp indgives til den relevante advokatsammenslutning (*consiglio dell'ordine degli avvocati*), og der henvises til de relevante websteder for advokatsammenslutninger (f.eks. advokatsammenslutningen i Rom) og til justitsministeriets websted.

Kilder: lov nr. 217 af 30. juli 1990, ændret ved lov nr. 134 af 29. marts 2001.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Det er muligt at appellere kendelser om separation, skilsmisse eller omstødelse af ægteskab. Appel indgives som en klage, som skal indeholde de oplysninger, der er fastsat i artikel 342 i den civile retsplejelov.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat før den 1. august 2022, rundsendes i de øvrige medlemsstater i henhold til de ensartede regler om anerkendelse, der er fastsat i forordning (EF) nr. 2201/2003 (den såkaldte Bruxelles IIa-forordning). Retsafgørelser, der er truffet efter den 1. august 2022, anerkendes i EU-medlemsstaterne i overensstemmelse med forordning (EU) 2019/1111 af 25. juni 2019 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om internationale barnebortførelser (Bruxelles IIb-forordningen).

I henhold til begge forordninger anerkendes retsafgørelser i ægteskabssager automatisk. Retsafgørelser om skilsmisse, separation og omstødelse, som ikke længere kan appelleres i domsstaten, rundsendes sammen med den tilhørende attest, uden at det er nødvendigt at ajourføre folkeregistrene i den medlemsstat, som anmodningen rettes til. Udenretslige aftaler i ægteskabssager (såsom forhandlingsaftaler indgået ved afslutningen af den procedure, der er fastsat i lovdekret nr. 132 af 12. september 2014, ophøjet til lov nr. 162 af 10. november 2014) rundsendes ligeledes inden for EU på grundlag af Bruxelles IIa-forordningen først og nu også specifikt på baggrund af Bruxelles IIb-forordningen.

Enhver interesseret part kan anmode om, at en udenlandsk dom enten anerkendes eller ikke anerkendes. De specifikke grunde til ikke at anerkende en afgørelse er fastsat i forordningen, som finder anvendelse på udtømmende vis. Søgsmålet, i form af en begæring til retten (*ricorso*), indgives til den appelret (*corte di appello*), der har stedlig kompetence på det sted, hvor kendelsen skal afsiges ifølge de nationale bestemmelser i Italien. Dommeren afsiger omgående kendelse, med eller uden partshøring, og kendelsen meddeles ansøgeren. I henhold til artikel 30a i lovdekret nr. 150 af 1. september 2011, som ændret ved lovdekret nr. 149/2022, gennemføres proceduren i undersøgelseskammeret og uden en kontradiktorisk procedure.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Den retsafgørelse, der træffes i undersøgelseskammeret, kan påklages efter en forenklet procedure senest 60 dage efter forkyndelsen af retsafgørelsen.

Kendelsen om denne indsigelse kan indbringes for kassationsdomstolen (Corte di Cassazione, jf. bilagene til forordningen).

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Italien er part i Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation (Rom III-forordningen). Den lov, der finder anvendelse på skilsmisse- og separationssager i situationer, der er kendetegnet ved udenlandske elementer, er den lov, som parterne har valgt i overensstemmelse med forordningens artikel 5, 6 og 7, og, i mangel af lovvalg, den lov, der er fastsat ved hjælp af tilknytningskriterierne i artikel 8. De ensartede grænser for anvendelsen af udenlandsk ret, der er fastsat i denne forordning, er relevante.

Artikel 31 i lov nr. 218 af 31. maj 1995 om reform af den italienske internationale privatret, som ændret ved lovdekret nr. 149/2022, og som finder anvendelse, når de ensartede bestemmelser i international privatret ikke finder anvendelse, henviser udelukkende til bestemmelserne i forordning nr. 1259/2010. Heri bestemmes det, at parterne kan udpege den lov, der skal anvendes, efter fælles aftale og skriftligt i henhold til privatretten i overensstemmelse med lovens artikel 5, og at udpegelsen også kan finde sted under sagens behandling indtil afslutningen af retsmødet for parternes første fremmøde, herunder ved en erklæring, der optages i protokollen for ægtefællerne, personligt eller gennem en særlig repræsentant.

Denne webseite er en del af [Dit Europa](#).

Vi vil gerne have din [feedback](#) om, hvor nyttige informationerne er for dig.

■ Sidste opdatering: 10/12/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.